

MEDIACIN

Nr 15/17 26 okt

Beredningsformen viktig vid behandling med topikala analgetika

Vissa geler med diklofenak och ketoprofen har god effekt på akut smärta vid muskelskador som sträckningar/vrickningar och viss effekt vid hand- och knäartros. Evidensen för effekt av andra topikala beredningsformer är däremot av låg kvalitet.

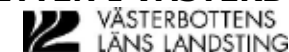
I en Cochrane-analys av 13 systematiska översiktsartiklar studerades behandling med topikala analgetika (främst NSAID, salicylatmedel, kapsaicin och lidokain) vid akut och kronisk smärta. I de flesta ingående studierna jämfördes aktiv substans med placebo. I endast ett fåtal studier jämfördes topikal beredning med oral behandling.

Det primära effektmåttet var minst en femtioprocentig smärtlindring efter cirka en vecka vid akut behandling och efter omkring sex veckor vid kronisk behandling. Från studierna beräknades även number needed to treat (NNT) och number needed to harm (NNH) för varje analgetikum och beredningsform.

Vid smärta av akuta muskuloskeletala skador som sträckningar, vrickningar och stukningar beräknades följande NNT:

MEDICINSKT MAGASIN UTGIVET AV LÄKEMEDELSKOMMITTÉN I VÄSTERBOTTEN

Utkommer varannan vecka. Sökväg: vll.se och [linda /Vård /Läkemedel/](mailto:linda@vll.se)

REDAKTION: Läkemedelskommitténs kansli
ANSVARIG UTGIVARE: Bo Sundqvist
REDAKTÖR: Magdalena Öhlund 090-785 31 96
Nästa nummer utkommer torsdag 9 november med
calendariuppgifter för veckorna 46 och 47 2017

Bidrag ska vara redaktionen tillhanda senast måndag 6 november kl 12.00 till magdalena.ohlund@vll.se eller fax: 090-12 04 30 Postadress: Magdalena Öhlund, Läkemedelscentrum, NUS, 901 85 Umeå

- diklofenak Emulgel, NNT=1,8 (två studier med 314 deltagare), Emulgel är en kombination av kräm (emulsion) och gel och är den beredningsform som säljs i Sverige under benämningen gel
- ketoprofen gel, NNT=2,5 (fem studier med 348 deltagare)
- piroxikam gel, NNT=4,4 (tre studier med 522 deltagare)
- diklofenak Flector (plåster), NNT=4,7 (fyra studier 1 030 deltagare)
- diklofenak andra plåster, NNT=3,2 (tre studier 474 deltagare)

Evidensen för effekten av övriga behandlingar bedömdes vara av låg eller mycket låg kvalitet, som till exempel för ibuprofen gel/kräm, diklofenak gel (förutom Emulgel) och ketoprofenplåster.

Vid kronisk smärta av muskuloskeletala skador, huvudsakligen hand- och knäartros, beräknades följande NNT:

- diklofenakberedningar mindre än sex veckor, NNT=5,0 (fem studier med 732 deltagare)
- diklofenakberedningar över 6–12 veckor, NNT=9,8 (fyra studier med 2 343 deltagare)
- ketoprofen gel över 6–12 veckor, NNT=6,9 (fyra studier med 2 573 deltagare)

Dålig evidens fanns för salicylatmedel vid kroniska smärttillstånd.

Vid postherpatisk neuralgi hade kapsaicin i högdos (8 %) en begränsad effekt, NNT=11 (två studier med 571 deltagare). Dålig evidens fanns för lågdos kapsaicin, lidokain och klonidin vid neuropatisk smärta.

Vid behandling av akut smärta var det ingen skillnad på lokala biverkningar för topikala NSAID jämfört med placebo. Vid behandling av kronisk smärta var det ökad risk för lokala biverkningar med topikalt diklofenak jämfört med placebo (NNH=16) och mer lokal smärta med kapsaicin i högdos än med placebo (NNH=16). Allvarliga biverkningar var sällsynt.

I en av översikterna (baserad på fem studier) jämfördes olika topikala NSAID med orala. Effektstorleken var likvärdig men det var svårt att göra någon bedömning gällande evidensen för effekten. Det var dessutom endast i två av studierna som samma substans jämfördes oralt och topikalt (diklofenak).

Susanne Elfving, apotekare, Janusredaktionen.
Stockholms läns landsting
Artikeln är publicerad på janusinfo.se 17-07-05

CALENDARIUM

MEDICORUM BOTNIAE OCCIDENTALIS

Calendarium tar upp t.ex. föreläsningar, kurser, disputationer och andra evenemang av medicinskt intresse i hela Västerbotten – bidrag mottages tacksamt!

När inte annat anges är platsen NUS

Källa

1. Derry S, Wiffen PJ, Kalso EA, Bell RF, Aldington D, Phillips T et al. Topical analgesics for acute and chronic pain in adults - an overview of Cochrane Reviews. Cochrane Database Syst Rev. 2017 May 12;5:CD008609. [PubMed](#)

V 44

Onsdag 1 november 12.10 – 12.55

Läkemedelslunch

En guidning i inhalatordjungeln

Eva Sunna, KOL-sjuksköterska Lungkliniken, **Betula, NUS** samt videokonferens

Anmälan senast 29 oktober via utbildningsportalen, linda

Läkemedelscentrum

Kommande program som kräver föranmälan

Tisdag 7 november 09.00 - 16.30

Astma-KOL-Allergidag.

Hur arbetar man bäst med astma-KOL och allergi på hälsocentral

Astma hos barn och vuxna

Allergi, hyposensibilisering och analyfaxi

Födoämnesöverkänslighet hos barn och vuxna

Viken av fysisk aktivitet, nutrition och muskelstyrka vid KOL

Nytt inom KOLområdet

Målgrupp: Personal på hälsocentraler

Fullmäktigesalen, Landstingshuset

Anmäl senast 27 oktober på utbildningsportalen, linda

Expertrådet för astma och KOL

Tisdag 21 november 10.00-12.00 och 13.00-15.00

Samma föreläsning men två olika tider

Läkemedel utanför lagen.

Olagliga läkemedel, förfalskade läkemedel.

Situationen i Sverige och utomlands, konsekvens och följder av olagliga läkemedel.

Vad kan sjukvården göra?

Föreläsningen riktar sig till sjuksköterskor och läkare
Umeå: Betula

Lycksele: Fjällvråken, video

Skellefteå: Blåbäret, video (endast 10.00-12.00!)

Anmäl senast 15 november på utbildningsportalen, linda.

Läkemedelscentrum

Försäljning i Västerbotten: slutenvård, recept + egenvård på apotek. Antal förpackningar

	2012	2013	2014	2015	2016
Utvärtes NSAID					
Diklofenak gel + plåster	26 761	35 290	33 419	37 824	39 784
Ketoprofen gel	2 840	2 593	2 163	1 834	1 798
Ibuprofen gel	3 990	2 511	2 075	1 742	1 396
Kapsaicin					
Capsina kräm 0,075%	90	83	95	120	130
Qutenza plåster 179 mg	111	57	22	21	28
Egenvård apotek gäller Diklofenak gel och plåster och Ibuprofen gel som finns receptfritt.					
Receptfri försäljning står för den dominerande andelen					